

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armăturile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Gekes Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Looser.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Barnat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 2-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U I L X I I I .

„GAZETA“ iese în mărare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
cele poștale din țintu și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Tergul Inului Nr. 30, eteșit
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Aștă abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 172.

Brașov, Vineri 6 (18) August.

1899.

Din cauza s-tel sərbători diarul nu va
apare până Sâmbătă seara.

Inaintea adunării Asociațiunei.

Peste câte-va zile se va întruni în Deva adunarea generală a „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“. Pregătirile, ce le fac frații noștri dela Deva pentru buna primire a oșpeților și pentru ridicarea nimbului viitoare întruniri, ne lasă a spera, că în fața lumii dinafară adunarea se va presenta în mod demn și potrivit cu aspirațiunile de cultură națională ale poporului român din aceste plaiuri ale Carpaților. Sperăm firm, că și publicul român din toate părțile, pe unde se estinde această Asociațiune a noastră, se va grăbi a-și da concursul la reușita adunării printr'o participare cât mai impositantă.

În timpul de aș, luptele poporului pentru cultura lor națională sunt urmărite cu mult interes din partea lumii străine, căci în aceste lupte se manifestă puterea lor de viață. Asociațiunea, cea mai vechiă și mai răspândită reuniune culturală a Românilor de dincoace de Carpați, trece în ochii lumii, care se interesază de mișcările noastre, ca un centru, în jurul căruia se învârt nișintele noastre culturale, din care cauză nu fără motiv adunările ei sunt urmărite cu ochi ageri și dau ansă la concludiuni și deducțiuni. cari privesc viitorul și tăria noastră de rassa.

Va înțelege deci ori și cine, că avem o datorință și un interes național, de-a nu lăsa asemenea ocaziuni, fără a ne presenta în modul cel mai demn și mai impositant în fața celor ce ne urmăresc cu ochi atât de critici.

Bărbații serioși, luminați și cu sinceră dorință de înaintarea neamului nostru vor înțelege însă, că adunarea, în ajunul căreia ne aflăm, urmărește înainte de toate scopul cel mare, pe care l'au avut în vedere

fericiții întemeiatori ai Asociațiunei noastre și care este promovarea cul-turei naționale a poporului român. Aici este începutul și sfârșitul ac-țiunei, acesta este punctul de gravi-tațiune, care trebuie să preocupe cu deosebită serioșitate pe toți bărbații luminați, înțelegători și cu tragere de inimă pentru sörtea și viito-
rul națiunei române de dincoace de Carpați.

Au fost timpuri, când rolul și chiämarea Asociațiunei putea să fiä de-o importanță mai mică, căci cul-tura noastră națională era mai puțin strimtorată și ne nutrea speranța mare, că prin dezvoltarea învățământului ne vom pute emancipa și poporul în sensul dorit de noi.

Timpurile însă s'au înäsprit a-mar. Chiar din leagän, așa dicënd, fragedelor mlădițe ale poporului li-s'a impus o creștere străină prin in-stituirea „Kisedovurilor“, în timp ce școlele poporale le perdem și de și, căci adversarii lucrăzä sistemati-c pentru nimicirea și paralisarea lor. O veste din Bihor ne spune, că prin comunele de-acolo au început a fi o raritate școlele românești. În massă, așa dicënd, acestea se închid și se înlocuesc cu școle ungurești de stat și această operațiune de distrugere decurge în cea mai mare liniște, căci nenorocitele noastre școle sunt formal lăsate victimă întâmplărilor și un singur apărător nu găsește nici în comună, nici la comitat, ba nici chiar în biserică.

Nu vom continua însă cu înșirarea neajunsurilor și a pericolelor grele și förte serioșe, ce amenință cultura noastră națională de toate păr-țile, căci acestea le pöte simți și vedé cu ochii ori-cine voesce să le vadä. Credem însă, că pricina räu-lui este a-se atribui în förte mare parte tristului indiferentism a ace-lora dintre noi. cari prin creșterea, prin inteligența și prin poziția, ce o ocupă în societate, au chiämarea de-a conduce destinele poporului, în al căruia sin se aflä. Pe acești fii

aleși ai poporului, cari ar trebui să fiä tot atäți apostoli și cei mai aprigi apărători ai cul-turei noastre naționale, îi vedem resfräți și în mare parte peste măsură indiferenți față cu sörtea poporului, din care au eșit.

Pe acești fii aleși ai poporului, dicem, are Asociațiunea chemarea de a-i grupa în jurul său, de a-i or-ganisa și de a pune pe fiä-care la postul ce i-se cuvine. Nu mai putem să ne mulțămim cu ceea ce s'a făcut și cu modul cum s'a lucrat până acum, căci alte sunt aș timpurile și alte așteptările. Asociațiunea e chiämată a-și desvolta lucrarea sa în așa chip, ca ea să sustinä stin-dardul cul-turei noastre naționale în sinul poporului și activitatea ei să fiä viu simțită chiar și în cele mai modeste comune românești.

La această țintă vom pute äjunge numai și numai prin o organizare seriösă, care să facä posibil a-ne cu-nosce unii pe alții și a nu se scäpa din vedere nici cea mai mică stag-nare din partea acelora, cărorä li-s'a încredințat postul, la care au fost puși.

Sunt nenumărate cărările, prin cari pöte fi promovată cultura unui popor, är Asociațiunea noastră în privința această ne ofere un teren de activitate variu și bogat, pe care e un adevărat păcat național de a-l lăsa neexploatat mai ales în aceste timpuri grele, când cauza cul-turei naționale a poporului nostru e atât de strimtorată.

Cei ce vor lua parte la viitörea adunare a Asociațiunei vor trebui de timpuriu să mediteze asupra acestor cestiuni și să caute prin cuvën-tul și convingerea lor a da idei, a desvolta planuri și prin înțelegere frătescă a contribui la aducerea de concludiuni salutare.

Nu äjunge a merge la adunare numai pentru de-a lua simplamente la cunoscință cele ce se întâmplä acolo, ci trebuie să arätăm și interes, căütând pe basa studiilor și espe-

riențelor făcute a îndrepta ce e de îndreptat.

Acăsta se așteptä din partea fiilor însuflețiți pentru cultura noastră națională. Adunările Asociațiunei tre-bue să se impunä nu numai prin splendörea dinafară, ci — mai mult încă prin discusiunile demne și prin concludiunile sănătöse, promi-țetöre și însuflețitöre, ce se aduc în ele.

Fără delegațiuni.

Scirile răspändite în urmă din Viena și Budapesta par' a confirma tot mai mult credința, că anul acesta nu se vor pute întruni delegațiunile austro-ungare. Causa este förte explicabilă, în urma evenimen-telor, ce se petrec în partea austriacă a monarchiei.

Cabinetului Thun nu i-a succes nici măcar în parte a aplana marile neînțelegeri și animosități dintre partidele, respective naționalitățile imperiului austriac. Din po-trivă, mișcarea de protestare a Germanilor nu vré de loc să înceteze, ea merge ina-
inte, fără a fi speranță, că Germanii vor desarma cu una cu două. Evident, că lupta extra-parlamentară în contra guvernului și a pactului cu Ungaria, va fi introdusă și în parlament de cătră partidele germane. Ele vor face obstrucțiune nu numai la proiectele pactului, ci și la alegerea membri-lor pentru delegațiunea austriacă.

Din cerourile majorității parlamen-tare s'a lansat părerea, ca membri delega-țiunei să fiä aleși prin voturi în scris fără convocarea Reichsrathului. Părerea această, curiösă în felul său, indicä gradul de ne-siguranță a guvernului. Se susține chiar din unele părți, că contele Thun începe a-se indoi în speranța de-a avé și pe viitor majoritate în parlament, cum a avut până acum. Dér chiar de ar avé-o, el nu mai pöte aș se conține cu atäta siguranță pe voturile majorității compuse apröpe exclu-siv din grupările de elemente slave, pe ale căror pretensiuni șovăesce încă și aș de a-le satisface măcar în parte.

Situația deficilă și penibilă, în care se aflä contele Thun, începe să fiä exploa-tată de „cumetrii“ unguri în folosul aspi-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Un mijloc probat.

Schiță holandesă de I. van Maurik jun.
— Fine. —

Intr'aceea scärsesce odată din dinti și aruncä o privire cumplită asupra tova-rășei sale de călătorie. Cu spaimă trage ea cu cöda ochiului la cuțitașul cu un aspect atât de nevinovat, încät cu un ton mai mult său mai puțin neîncredător întrébä: „Cu acest mic...“ cuvëntul „cuțitașul“ îi möre pe buze, de vreme ce tăișul îi stră-luce dintr'odată inaintea ochilor, är stäpă-nul acestui instrument ucigaș în liniatură îi strigä răgușit: „Da, cu scäcătura această de cuțit! O singură täetură iscusită, și și-ai luat rëmas bun dela lumea această — am deja destulä praxä în manuearea lui... n'am decât să spintec vëna dela gät... și nici măcar un sunet nu mai poți scöte, dér...“ Incet își lasä călătorul cuțitașul în buzuna-rul dela vestä — „Acum m'am cam lăsat

de ele; deja de vr'o doi ani de zile am fost convertit“.

„Așa? ah!... și cine?“

„Armata sfântă din New-York și — la aceste cuvinte scöte un suspin șgomotos — acum mă stäpănesce cumplita muștrare de consciință, de câte ori mă cuget la sân-gele vërsat“.

Buna femeică rësufflä una din greu, dér fără a perde din vedere nici chiar un mo-ment pe vecinul său, care-și ține mäna încă tot ascunsă în buzunarul dela vestä; cu o voce ușörä tremurätöre îl întrébä apoi:

„Așäderä nu mai ai acum nimic de-a face cu tălharii de mai înainte“.

„Nu, deși imi pare förte räu, căci esercitarea profesiunei mele imi făcea o deosebitä plăcere; era o escelentä meseriä, puține spese și mult căștig“.

„Da, cred și eu, și...“

„Înțeleg eu, dömnä mea, și vrea să se ști cu ce mă indeletnicesc acum?“

„Hm! Da, decä d-ta... hm!... decä d-ta tocmai vrei să-mi spui!“

„Cu plăcere, de ce nu? De-ocamdatä am förte mult de a face cu cadavre“.

„Așa, ah, așa ceva n'ași fi cređut nici când!“

Buna femeică începe éräși să se simtä mai ușurată și cërca chiar să-și zimbescä, în timp ce îl întrébä:

„Așäderä acum ești cioclu, s'eu așa ceva?“

„Cum ai đis?“ — o cumplitä privire se îndreptözä asupra călätörei. „Ești într'o nespusä eröre, căci eu procur cadavre pen-tru camera de secționat a profesorilor“.

O puternică scuturäturä face să se cu-tremure corpul desvoltat al înspäimântatei femei, și încet și cu frică îl întrébä ea, în timp ce îi cad ochelarii în pölä:

„Și cum îți procuri aceste cadavre?“

„Ah, förte simplu, său le cumpër, său le desgrop, său... mi-le pregätesc insumi“.

„Dömnä Dumneđeule nu mă lăsa! Asta tot e înfiorător!“

De spaimă și de emoțiune stä să se înädușascä corpulenta femeică și stropi mari de sudöre apar pe fruntea ei cärnosä.

Cu o cruntä satisfacțiune esaminän-du-o, continuä călătorul cu un ton, ca de ghiată:

„Sunt totdeuna ömeni destui, cari bu-curos ar vinde un unchiu său o mätușe bët-ränä, de bani pöte avé ori și cine lipsä și eu am... cu grämada!“

„Dér permite-mi să te întreb, de ce te ocupi d-ta cu așa... hm!... așa ceva?“

Călätörea și perde tot mai mult cu-ragiul.

„De gust, stimabilä, curat numai de gust! Eu sunt de-o patrivä obiçnuit cu cadavre și cu sânge și...“

„Ce... e?“

Biata femeică devine din ce în ce tot mai neliniștitä.

„Hm! da; astäđi d. e. călätöresc din Emmerich la Rotterdam, pentru-ca să cum-për o femeică bët-ränä, din nenorocire acolo se aflä numai una, dér eu am necondițio-nat de două lipsä pentru profesorul Ralph din Londra. Mi-am dat cuvëntul de onöre. Înca înainte de finea acestei luni am să-i procur două cadavre de femei. Imi trebuie

rațiunilor lor. Se află diare guvernamentele unguresci, cari se dedau érași la amenințări față de Austria. — Că Austriacii nu vor alege delegațiunea lor, dic aceste diare, puțin ne pasă. Noi Maghiarii vom sci se ne aranjăm afaerile noastre independent, dieta noastră va trata cu regele, cum a tratat atunci, când nu era și când nu esista instituția comună a delegațiilor. Impăratul Austriei — își mai dio acele foi — n'are drept a impune aranjamente după voință regelui Ungariei; noi nu tratăm, decât cu poporele constituționale ale Austriei, și nici decât cu un principe austriac absolutist, care se represinte puterea deplină a imperiului austriac, și care de altmintearea n'are nici lipsă, nici modru de a trata cu delegația ungără.

Frasele acestea guvernamentale unguresci fac impresia, că în anturajul d-lui Szell se pregătesc deja de pe acum la ceea-ce se pôte exprima prin cuvintele: „dăcă nu mă vrei voi, v'eu eu“ — adică: „orî de va alege Austria delegația sa, orî nu, noi Ungurii tot nu ne vom lăsa de pactul cu voi Austriacii“ — căci așa dispune și faimósa „formulă“ a premierului ungar, cu ajutorul căreia s'au aranjat trebile comune, ce-i drept provisor, dér tot s'au aranjat.

Ungurii se mai légănă în dulcea iluziă, că dualismul este pentru ei, mai ales acum, cea mai puternică fortărăță, și că legile pactului dela 1867 îi apără și-i scutesc pe ei de toate sguindirile, chiar și atunci, când în Austria „bântue viforele cele mai amenințătoare“.

Ferice de ei! Dér ce va fi totuși, când parlamentul austriac intrunindu se va arunca la coș faimosul pact? Vor începe ei tratări noué, orî vor lăsa înși-și, ca tocmă dualismul, „cetățuia“ în care se retrag pururea pentru a-și apără și scuti hegemonia, se primescă cea mai crâncenă lovitură?

Étă o întrebare, la care cu frase nu se pôte răspunde.

De-oamdată ajunge să constatăm, că lucrurile se încurcă tot mai mult și că primejdia cu nealegerea și neîntrunirea delegațiilor comune austro-ungare la timp, este mult mai serioasă, decât cum li-se pare unora din cercurile guvernamentale din Peșta, cari simuléză un curagiu prea esagerat, când se prefac, că nu-le pasă nimic de „viforul“ austriac.

Revistă externă.

Evenimentele din Franția. Scirile din urmă sosite din Franția vestesc între altele: Atentatorul la viața lui Labori nu a fost prins încă. Poliția din Rennes nici nu mai are speranță de a-l prinde.

Al doilea apărător al lui Dreyfus a cerut dela tribunal să se amâne pertractarea până după reînșănătoșarea lui Labori. Tribunalul însă n'a admis cererea.

cadavre grase și cărnoșe, așa între 50 și și 60 de ani. Apropos, ce etate ai d-ta, dăcă mi-e permis să 'ntreb?“

La aceste cuvinte își viră érași crudul bărbat mâna în buzunarul dela vestă, și dică:

„Tot e mai cuminte așa; ce e sigur, e sigur; ce-î în mână, nu-î minciună; étă fmî pot face și al doilea cadavru. Ții d-ta mult la aceea, ca să mai trăiesc?“ Momentan pășesce călătorea în fața vorbitorului, care cu o liniște stoisă curățindu-și unghiile, o privește zimbînd într'una așor, dér cumplit.

Fără să pótă scóte o singură vorbă, rămâne ca trăsniță pe loc călătorea cu cele mai evidente semne ale spaimii; spaima se pare, că i-a legat cu desăvîșire limba.

„Nieuwerluis!“ răsună dintr'odată în ușa cupeului deschisă cu o singură împinsătură.

„Nieuwerluis!“

Dama cea grasă, în infricoșata ei agitațiune nici nu observase, că trenul începuse să mérégă tot mai încet. Abia se deschise ușa, ea sări, cu totă greutatea ei, ca

Mare senzațiă a făcut la Berlin imprevjurarea, că martorul Cavaignac s'a provocat în depunșiunile lui la un raport al atașatului militar austro-ungar Schneider dela 1897, și a dis: „Atașatul acesta, care în virtutea conexiunilor sale intime, este bine informat, a scris guvernului său: „S'a presupus repetit, că trădătorul pôte fi altul, ér nu Dreyfus. N'asî reveni la acest lucru, dăcă acum e anul n'asî fi fost informat dela un om inițiat în afacere, care nu crede atașatului german și italian, ci crede, că Dreyfus e trădătorul“. În cercurile din Berlin mărturisirea acesta a produs mare senzațiă. Declararea lui Schneider privitoare la cei doi atașai, Schwartzkoppen și Panizardi, a scandalizat pe cei din Berlin cu atât mai vértos, că în acesta nepoliteteță personală véd ceva mai mult, și pentru-că cancelarul german Hohentlohe și Bülow au susținut contrarul de ceea-ce Schneider a raportat guvernului său.

În urma complotului descoperit la Paris guvernul frances a adresat guvernului belgian o notă în termeni forte energici, din cauză, că acesta toreléză uneltirile orlianiste. Drept răspuns guvernul belgian va interdice prințului Victor Napoleon petrecerea s'a în Bruxella, totodată a somat serios pe prinț să nu mai creeze greutăți guvernului.

Pressa rusă și evenimentele din Sârbia. Pressa rusă, și în deosebi „Nowoje Wremja“ din Petersburg, își accentuează campania în contra ex-regelui Milan și în contra prezenței sale în Sârbia. „Nowoje Wremja“ declară, că este absolut necesar a-se pune capăt stării de lucruri actuale, primejdioșă și din punct de vedere internațional — luându-se ex-regelui Milan funcțiile de comandant șef al armatei și depărtându-l din țără; acesta e datoria regelui Alexandru și a consilierilor tronului; altmintearea, ei vor fi considerați, nu ca un guvern al unui stat civilizat, ci ca instrumentul unui om, care n'are nici un drept să jöce rolul de didactor, de öre-ce a renunțat la Coronă și în schimbul unui dar de 2 milioane al Țarului decedat, s'a angajat să trăască departe de Sârbia.

Anglia și Transvaalul — Pregătiri de război. Vaporul „Reichstag“ a sosit la Lourenço-Marques cu 400 lădi cu cartușe pentru guvernul tansvaalian. Acest guvern a mai făcut importaute cumpărări de făinuri și diferte alte produse. La Bombay se fac mari pregătiri pentru trimiterea a 12.000 de ömeni în sudul Africeii. Un număr însemnat de vase de transport sunt gata. În cazul când ar izbucni războiul, imbarcările de trupe s'ar face simultan la Bombay, la Kurrachee și la Calcuta. Clubul liberal progresist din Londra a votat dăună-đi în unanimitate o ordine de di, condamnând în termeni forte aspri politica Chamberlain față de Transvaal. Ordinea de di spune, că ținta politiceii lui Chamberlain este de a sili Transvaalul să accep-

o pilă de gumă și ajunsse drept în peron, strigând în gura mare:

„Domnule conducteur, vreau să trec într'alt cupeu, repede! Adă, te rog cutia... Înlauntru e un tâlhar de apă... scóte-mi rogu-te și geamantanul... e unul, care face cadavre. Dumneđeu! meu! Corfa mea cu castanele; o sută cincî-deci de omoruri are el pe suflet, dér nici un copil; o, cerescule împérate, umbrela mea... El caută cadavre grase. Trebuie să însciințez momentan poliția. Acum cutia cea lată. D-le conducteur, cu ala nu mai pot... în Rotterdam vrea să cumpere cadavre, ah Dumneđeu! Din parte-mi mă sui și în vagonul cu vitete, dăcă nu e loc în altă parte. Mă apucă amefelile, un monstru ca ésta!“ În timp ce conductorul alérgă în grabă să scóță bagajul damei celei corpulente din cupeu, îi dize domnul, călătorul, ale cărui picioare erau deja érași aședate pe fotelul din față:

„D-le conductor, aici ai o țigară și bacșiș; îngrijesce, rogu-te, să rămân neconturbat de nimeni; acum va fi vremea să mai și dorm“.

Trad. de ns.

te războiul și apoi să anexeze ecóstă țără la posesiunile britanice din Africa de sud, numai pentru folosul cător-va financiari și speculatori.

La cestiunea școlilor din Blăși.

Din arhivdecesca Blășului, Iulie 1899.

— Fine. —

După acestea să vedem, întru cât noi, clerul și poporul român de deces milioane, ni-am achitat până acum datorința, ce o avem față cu cel mai vechi și bine-meritat institut cultural românesc.

Nu am de gând a face o reprivire mai depărtată, ci mă opresc numai la anul 1893, când Corpul profesoral, considerând, că edificiul cel vechi nu mai coréspunde legilor vigente, nici din punct de vedere igienic, nici de a puté ocroti sub aripele sale blânde concurența cea mare de tineri, cari alérgă an de an din toate unghiurile țării la fântâna Siloamului: considerând, că salariile profesorilor nu mai coréspunde pozițiunii lor sociale, nici împrejurărilor de timp și de loc: în înțelegere cu Veneratul Consistor Metropolitan în 26 Septembrie 1893 a publicat un călduros „apel cătră totă inteligența civilă, căreia îi zace la inimă sustarea și înflorirea școlilor din Blăși“. Etă o parte din acest apel:

Apelăm la abnegațiunea tradițională a clerului nostru, la caritatea întregului popor al provinciilor metropolitane gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, rugându-i pe toți, ca în starea materială precară, în care se află gimnasiul cel mai vechi românesc, să-i vină întru ajutor cu obolul său. Cu deosebită încredere adresăm acesta rugare tuturor acelor P. T. Domni, cari au să multămescă — măcar și numai în parte — starea lor prezentă insitutelor culturale din Blăși. Privescă în acest apel glasul rugător al unui părinte strimțorât materialicesce fără vina lui, și avisat la ajutorul fiilor săi. Consideră, că gimnasiul nostru în trecut, departe de-a pretinde ceva jertfă pentru susținerea sa, a dat fiilor săi și la fiilii fiilor săi sufletesci totă înlesnirea de a-și percurge cariera gimnasială (ce airea i-ar fi costat mari spese): n'a luat didactru, a liberat pe mulți și de bagatela tacșă de înscriere de 2 fl., a dăruit cărți, ca premii și spre folosința, a dat ocupațiuni laterale împreunate cu remunerațiune, a împărțit ajutoare de bani și a contribuit și contribuie și acum la însemnatul beneficiu de pâne.

Acéstă generoșă dărniciă reclamă astăđi recunoștința tuturor acelora, asupra cărora s'a revărsat și cari în trecut au fost cruțați, chiar cu espunerea subsistenței gimnasiului în viitor. Facă la rândul lor jertfă pentru jertfă; retribuie mamei, ceea de ce ea s'a lipsit pentru fiu“ etc.

Acest apel călduros vrednic de corpul profesoral și de cauza susținută, a fost primit, a-și puté dice, cu recelă, să nu dic cu indiferentism; căci numai așa se esplică suma încursă de 23 mii fl., pe când lumea optimistă visa de o sută mii cel puțin; pentru-că cauza, pentru care se colecta, era dréptă și sântă. Ađi ne surprinde pe toți, că pe când e vorba de „Casa Națională“, se află cu ridicata fundatori cu câte 500—1000 fl.; dăcă e vorba să ne impunem înaintea străinilor, de multe-orî pentru lucruri de-a doua mână, se aruncă miile fără cruțare, fără cumpăt și fără de a reflecta cât de puțin, că națiunile culte din apus mai întâi și-au zidit biserică frumoșe și școle pompoșe și spațioșe, apoi li-au provédut cu preoți harnici și zeloși, cu dascăli neobosiți și bine situați materialicesce; numai după-ce cu timpul s'au încheat în acest chip, au început să zidescă clădirî pompoșe și de lucș.

Cu ocasiunea acesta nu mă voiđ încerca, asemenea stim. d-n V. H., să indic isvórele, pentru-că mă tem, că asî afla și deces, fără de a altera literile fundatiionale, ori intențiunea piilor fundatori! Ceea-ce pot face: apelez la sentimentul nobil al Escelelentei Sale, reîmprespătându-i cuvintele memorabile rostite cu ocasiunea instalării Sale în scaunul de metropolit: „Tot pentru biserică și școlă; dela acestea două clenodii atěrnă fericirea vremelnică a Clerului și poporului nostru“ — și la bunul simț de dreptate și echitate al Veneratului Consistor metropolitan, dicându-le un hotărit momento: faceți tot posibilul pentru augmentarea salariilor profesoralii acum în ora a

un-spre-dececa; pentru-că urcarea salariilor este ađi o necesitate imperativă chiar și numai din punct de vedere didactic.

Sciut este, că profesorii în ocupațiunile lor literari și științifice, fiă pentru școlă, fiă pentru calificația lor ulterioară, nu este ertat să fiă conturbați de grijile dîlnice ale subsistenței; să nu lăsați, ca să se încuibe în inimile profesorilor sentimentul amar, că nu îngrijirei părintesce, ci silei împrejurărilor au să multămescă augmentarea salariilor lor. — Dixi, et salvavi animam meam!

Un prietin al profesurimeii școlilor din Blăși.

SCIRILE ȚILEI.

— 5 (17) August.

Țiua născerii monarchului. Din Viena se anunță, că mâne, 18 August, din incidentul țilei născerii monarchului se va da o revistă militară pe terenul de exerciții dela Schmelz. Trupele vor defila pe dinaintea presumptivului moștenitor de tron, archiducele Francisc Ferdinand. O revistă militară se va ține și în Budapeșta. După *Te Deum* (în numărul nostru de ieri s'a dis din greșală „parastas“), se va da un prând de gală la comandantul de corp prinț Lobkowitz. — Ca în toți anii în țiua de mâne vor fi servicii divine în toate bisericile din monarchia. În Bucuresci se va oficia un *Te Deum* la catedrala st. Iosif asistând toți membrii corpului diplomatic. Mai adaugem, că de rândul acesta Majestatea Sa își va serba țiua născerii sale la Ischl în cerco familiar.

Muncitorii austro-ungari în România. Țiarele vieneze publică următorea scire: În urma recoltei slabe din anul acesta în România, factorii administrativi s'au vėđut necesitați să caute să ușureze cum-va sörtea populațiunii dela țără, și între altele s'a luat și dispozițiunea, ca la efectuarea diferitelor lucrări să nu se mai aplice străinî, ci numai indigeni. Faptul acesta, firesce, a făcut o impresiune forte deprimatőre asupra muncitorilor austro-ungari din România. Mulți au cerut dela oficiile consulare ajutor la reîntörecerea în patriă pe speșele statului. În chipul acesta, deöre-ce nu sunt prospecte, ca situațiunea economică-materială să se mai ameioreze anul acesta în România, lucrătorii din părțile noastre o vor duce cam rău de astă-dată.

La ministerul român de domenii se pregătesce în momentul de față o măsură, care va da rezultate escelente pentru populația rurală — scrie „Timpul“ din Bucuresci. — Se pregătesce anume regulamentul pentru distribuirea viței și lucernei la țărani. Ministerul va distribui acum 2.500 de vițe numai la țărani pentru plantarea unui pogon de vie și lucernă pentru o jumătate de pogon. În vederea acestei distribuții, au fost convocați la minister toți inspectorii și directorii viticolii de pe pepinierile statului. Ei au fost consultați pentru a-se înființa câte un curs practic pe fiă-oare pepinieră, în care să se predea noțiunile relative la cultura viilor, porumbului și plantelor furagere. La aceste cursuri vor asista învățătorii și căți-va locuitori, cari la rândul lor vor instrui pe toți țărani. Școlile acestea se vor deschide la 15 Octomvrie și vor dura 20 de țile. Apoi vor mai fi încă asemenea cursuri 10 țile de primăvară, pe la începutul lui Februarie.

Banchete monarchiste în Paris. Marți s'a dat în Paris banchetul anual al partidului bonapartist. Postul colonel Mignot, președintele, a cetit o depeșă a prințului Victor, dicând, că contéză pe energia comitetelor plebiscitare în circumstanțele actuale. Un alt banchet a fost organizat de tinerimea regalistă cu ocașia serbărei patronomice a ducesei d'Orleans. S'au pronunțat discursuri, protestând în contra măsurilor luate de guvern. S'a votat o adresă cătră ducele și ducesa d'Orleans.

Cicloul din Antile. Scirile, ce vin despre cicloul, care a pustiit Antilele, sunt îngrozitoare. Insula Porto-Rico a fost cea

mai greu încercată. La Ponce s'au găsit până acuma *cinci sute de cadavre*. O sută de case au fost distruse și cinci-spre-zece s'au înecat. La Arago 16 inși au perit, ér orașul este încă inundat. La Guayamo au fost șapte morți. Casele n'au fost dărimate, însă multe din ele au fost prădate. Trupele n'au putut menține ordinea. La San Juan distribuirea apei s'a oprit. Biroul meteorologic din New-York anunță, că centrul uraganului înaintază în spre Nassau, insulele Bahama. Comandatul forțelor americane din Porto-Rico telegrafază, că după calculele lui 100,000 de locuitori au pierdut tot ce posedau. Fătetea este iminentă, și comandantul cere trimiterea imediată a 2.500,000 livre de orez și fasole în porții egale pentru Pance și San Juan. Recoltele de fructe și legume din Porto-Rico au fost cu desăvârșire distruse, și o jumătate din populația, care n'are alte resurse, se află fără mijloce de subsistență.

Concert în Részov. Tenorul *Vassiliu* va da cu concursul d-șorei *A. Carbus*, a d-lui *Popescu* și a fraților *Müller* un concert, *Duminecă, în 8 (20) August 1899*, în sala hotelului mare din Részov, în folosul copiilor săraci. Inceputul la 1/2 5 ore p. m. Prețul intrării: Locul I fl. 1, Locul II 60 cr., Locul III 40 cr., de familie 3 persoane fl. 2. Suprasolvirile marinimose se primesc cu mulțămintă.

Programa: 1) Plâns și jale, cuvinte de *Viorica Magdu*, muzica de *Vassiliu*, executat de autor. 2) Faust-Fantasia patru mâni, executat pe piano de frații *Müller*. 3) a) *Mein Lied* de *Gumbert*, b) *Ghiocel* de *Carini*, cuvinte de *M. Demetriade*, d-ra *A. Carbus*. 4) *Dorința*, cuvinte de *Eminescu*, mus. de *Vassiliu*, d-nii *Vassiliu* și *Popescu*. 5) *Dimbovița*, cuvinte de *Carmen-Sylva*, muzica de *Vassiliu*, esec. de Autor. 6) *Ungarische Tanze*, patru mâni, esec. pe piano frații *Müller*. 7) *Aria bijuteriilor*, din op. *Faust* de *Gunod*, d-șora *A. Carbus*. 8) *Te-am așteptat să vii*, cuvinte de *Vulcan*, muzica de *Vassiliu*: autor. — După concert va urma dans. Bilete se pot căpăta la cassă.

Ciuma. Din Lisabona, capitala Portugaliei se telegrafază, că în o parte a țării s'au ivit până acum mai multe cazuri de ciumă, probabil importată din Bombay, și anume trei-deci și trei, dintre cari șapte au fost mortale. În urma acestora se dăce, că regina regentă a Spaniei va da un decret, prin care va fi din nou instituită direcțiunea generală sanitară, pentru de-a preveni lăptirea înspăimântătoare a epidemiei. O altă telegramă, datată din Madrid anunță, că consiliul sanitar a și luat măsurile de lipsă, ca ori-ce import séu pasager din Portugalia să fiă supus unei stricte carantine, spre care seop la graniță s'au dispus ridicarea mai multor lazarete.

Catastrofa unui balon uriaș. Acum câte-va zile era să se înalțe din localitatea palatului de cristal din Londra un uriaș balon. Au asistat la acest interesant spectacol o imensă mulțime de curioși; cum avea însă să se termine îndrăsnăta întreprindere, nimeni nu putea prevedé. În luntrea balonului s'a urcat cunoscutul aeronaut *Mr. Spencer* împreună cu doi prietini ai séi. În câte-va momente plutea deja balonul maiestros de-asupra orașului; în curând însă s'a putut observa, că s'a întâmplat ceva cu balonul, care se opri dintr'odată în loc și apoi începé să cadă încet. Pe semne se crepase globul, ér căpătura devenia tot mai mare, cu cât balonul se coborâ mai repede. Cei trei aeronauți au început să se misce cu o celeritate înspăimântătoare, și norocul a fost, că ajungând jos s'a isbit de marginea coperișului unei vile, unde mașinaria sfărîmată rămase spânzurată. Cei trei aeronauți au avut deci să cadă numai din înălțimea acoperișului și așa nu s'au ales, decât cu câte-va leziuni ușore.

Un anarchist turburător. Se scrie din Paris, că alaltăeri un grup antisemit se afla spre séra în strada Valenciennes. Un trecător, probabil un anarchist, strigând: „jos iesuții“, a fost amenințat de către antisemiți. A tras atunci câte-va focuri de

revolver, rânind 3 persoane dintre care una în mod grav. Individual a fost arestat și condus la comisariat.

Brigandajul în China. Se vestesc din Hong-Kong „Agenției Reuter“, că după nisele sciri oficiale din Canton, 1000 de brigandji au înconjurat, atacat și bătut 500 de soldați la Catkon, 250 de soldați au fost omorâți și 100 răniți. 2000 de soldați au plecat din Canton.

Un prețios inel de aur a fost aflat și depus la poliția din loc, de unde păguabașul pôte să-l ridice numai decât.

Scumpirea medicamentelor. În urma unei ordinațiuni a ministrului de interne, ca învilitorea de hârtia a medicamentelor pulverisate să fiă de aici înainte umflată printr'un instrument special, spîțierii au cerut dela ministru concesiunea, ca prețul medicamentelor de felul acesta să fiă peste tot urcat; cererea însă a fost refușată sub cuvânt, că instrumentul din cestiune e destul de efin, ér în ceea-ce privesc terminul introducerii acestui instrument, ministrul asemenea n'a acordat nici o amânare.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma *A. MOLL*, liferantul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Depozite în Brașov la *F. Jekelius*, *F. Kelemen*, *Victor Roth* farmaciști. *Deutsch* și *Tartler*, *D. Eremias* nepoți

Inepțiile unui „oștean“ al lui Wlassics.

În *Elisabetopole* (apropo de *Medias*) s'a deschis mai anul trecut din partea statului un gimnasiu cu opt clase. E un edificiu pompos, ca exterior. Guvernul a deschis această școlă în mijlocul unui ținut locuit exclusiv de Români și Sași, cu scopul vedit de a propaga „cultura maghiară“ și în ultima liniă *maghiarizare*. Acesta reiese și din impregurarea, că în apropierea *Elisabetopolei*, în *Medias*, există școle medii săsesce foarte bune; nu era prin urmare nici o lipsă, ca statul să completeze la 8 clase gimnasiul inferior din armenescul oraș al *Elisabetopolei* și să risipescă sute de mii fl. din visteria publică pentru a susține o școlă așa dîcend de prisos.

Dér când e vorba de maghiarizare, bani sunt destui!

Că în ce fel de spirit e condus învățământul din acest gimnasiu, ne dă o dovadă eclatantă raportul anual, în care se află și un „tractat“ al profesorului *Dr. Mahler Miksa*, pe care cetindul, ori-cine se va pute convinge despre gradul înspăimântător până la care a degenerat șovinismul bolnav al maghiarisării. Étă anume ce cetim în „tractatul“ profesorului *Mahler*:

Până când administrațiunea, pregătirea de învățători și preoți, instrucțiunea populară și media, nu va fi *statificată*, până când „*kişdedovodele*“ (asilele de copii) nu se introduc în viață, până atunci și ioc și colo se pot câștiga lauri, dér liniște internă perpetuă în țera, nu! Pe lângă administrația de stat, oficialul denumit pôte păși mai energie față cu cea mai mică mișcare națională; la administrația de stat se va purta de bună seamă grijă de aceea, ca și dela cel din urmă bôcter de sat să se pretindă, ca cerință, ce nu se pôte trece, *sé scie limba maghiară!* Déca țeranul reformat din *Balmazujváros* își trimite copilul în școlă nemțescă, ca să pôte ajunge în armata comună caporal; atunci *Slovacul* din *Nitra* și *T. St. Mártn*, *Sérbul* din com. *Torontal* și *Timiș*, *Valahul* din com. *Făgărașului* și *Hundeórei*, *Sasul* din com. *Brașov* și *Sibiiu*, își va trimite cu atât mai vîrtos fiul în școlă ungrurescă, ca să pôte fi jurat, ori primar în satul séu, ceea-ce la familiile pe popor simplu și așa e cea mai înaltă dorință, ce o pot avea! Și il va întări încă în această hotărîre a sa învă-

țătorul și preotul cr-scut în seminar de stat, când aceste institute vor fi aședate în orașe neaoșe maghiare, ér nu ca acuma, mai ales în ținuturi cu naționalități!...

Au n'ar fi dóră din punct de vedere al statului național maghiar mai cu scop, déca *tôte institutele pregătitoare de învățători și preoți*, precum și *școlile medii*, ar fi aședate exclusiv în orașe maghiare, așa ca fiecare părinte, care are dorința ași face din fiul séu învățător, profesor, preot, inginer, medic, farmacist séu avocat, să fiă silit a-l trimite pe acela departe de mediul stricăcios lui, în care s'a deprins, a-l trimite în astfel de oraș, unde numai sunet maghiar să-i atingă urechia, numai gândire maghiară să-i trecă prin creeri, numai simțire maghiară să-i umole inima, unde să se deprindă cu mod de trăit maghiar, cu fel de gândire maghiar, cu însușiri sufletesce maghiare, cu sinceritate, onestitate, caracter, marinimositate, toleranță, și mai presus de tôte cu iubirea de patriă!

„Maghiarisarea poporului e întocmai ca înaldirea aerului, — dîce mai departe, — și una și alta din jos trebuie să pornescă. Până atunci, până când chiar și cel mai mic sat nemaghiar nu va avé „*kişdedovode*“ ul séu maghiar și școlă sa populară maghiară, până când există preparandiile și școlilele medii (gimnasiile și realele) cu limbă de propunere străină; până când în orașe de limbă străină se dau diplome și testimonii de maturitate; până când în această largă patriă nu va fi pîtruns fiecare, dér *fiă-care* membru al societății culte, al clasei inteligente, de sentimentul sublim, fericitor, al iubirii de patriă maghiară: — până atunci puțin rezultat putem arăta întru realizarea ideii de stat unitar național maghiar, până atunci cu puțin succes interpelăm, perorăm și hem pentru patriă: *Slovacul* se va însușeți pentru unitatea Slavă; *Sérbul* se va ruga pentru unirea cu frații séi de-o viță; *Românul* va trage cu ochiul peste Carpați, și *Sasul* va ofta după cultura germană, — și déca nu toamai toți, dér în marea lor majoritate! Ținuturilor naționalităților se le dăm dér cât mai curând „*kişdedovode*“ maghiare și școli populare maghiare, ér orașelor maghiare preparandii și școlile medii cu inter-nate! *Poporul sé vorbescă ungruresce, ér conducătorii lui sé simtă ungruresce!* Și atunci — *Ungaria* nu a fost, ci va fi!“

Étă cum sciu se facă „educația“ cătanele lui *Wlassics*. În loc de a-și vedé de trebă, în loc de a sta la catedra lor, scriu „tractate“ despre maghiarisare, și le scriu cu atăta sêlbătăciă de sentimente, încât stai pe loc și te întrebî, déca acești ómenî pot fi considerați, ca avênd mințile acasă.

Dér vorba ăluia: cum e „sfântul“ așa-i „tămăia“.

Mersul trenurilor.

(În atențiunea celor ce vor să participe la adunarea „Asociațiunei“)

I. Dela Arad la Deva.

(În legătură cu trenurile, ce sosesce dela *Timișóra*, *Seghedin*, *Budapesta*, *Oradea-Mare*, *Brad*):

1. *Tren de persoane*: Plécă din Arad la 6 ore 35 min. dim. Sosesce la Deva la 10 ore 42 min. a. m.

Tren accelerat: Plécă din Arad la 12 ore 11 min. d. a. Sosesce la Deva la 2 ore 54 min. d. a.

3. *Tren de persoane*: Plécă din Arad la 4 ore 30 min. d. a. Sosesce la Deva la 8 ore 52 min. séra.

4. *Tren accelerat*: Plécă din Arad la 7 ore 18 min. séra. Sosesce la Deva la 10 ore séra.

II. Dela Teiuș la Deva.

(În legătură cu trenurile, ce sosesce dela *Brașov*, *Sibiiu*, *Cluși*, *Șibeu-Bistrița*, *Petroșeni*):

1. *Tren accelerat*: Plécă din Teiuș la 3 ore 33 min. dim. Sosesce la Deva la 5 ore 19 min. dim.

2. *Tren de persoane*: Plécă din Teiuș la 3 ore 43 min. dim. Sosesce la Deva la 6 ore 20 min. dim.

3. *Tren de persoane*: Plécă din Teiuș la 2 d. a. Sosesce la Deva la 4 ore 27 min. d. a.

4. *Tren accelerat*: Plécă din Teiuș la 8 ore 55 min. dim. Sosesce la Deva la 1 ora 30 min. dim.

5. *Tren de persoane*: Plécă din Teiuș la 8 ore 11 min. séra. Sosesce la Deva la 10 ore 12 min. séra.

III. Dela Deva la Arad.

1. *Tren accelerat*: Plécă din Deva la 5 ore 19 min. dim. Sosesce la Arad la 8 ore 8 min. dim.

2. *Tren de persoane*: Plécă din Deva la 6 ore 20 min. dim. Sosesce la Arad la 10 ore 50 min. d. a.

3. *Tren accelerat*: Plécă din Deva la 1 ora 12 min. d. a. Sosesce la Arad la 4 ore 6 min. d. a.

4. *Tren de persoane*: Plécă din Deva la 4 ore 27 min. d. a. Sosesce la Arad la 8 ore 57 min. séra.

IV. Dela Deva la Teiuș.

1. *Trenul mixt*: Plécă din Deva la 5 ore 20 min. dim. Sosesce la Teiuș la 8 ore 21 min. dim.

2. *Tren de persoane*: Plécă din Deva la 10 ore 42 min. a. m. Sosesce la Teiuș la 1 ora 5 min. d. a.

3. *Tren accelerat*: Plécă din Deva la 2 ore 54 min. d. a. Sosesce la Teiuș la 7 ore 36 min. séra.

4. *Tren de persoane*: Plécă din Deva la 8 ore 52 min. séra. Sosesce la Teiuș la 11 ore 30 min. séra.

5. *Tren accelerat*: Plécă din Deva la 10 ore séra. Sosesce la Teiuș la 11 ore 45 min. séra.

ULTIME SCIRI.

Rennes, 16 August. Deposițiile martorilor ascultați ađi sunt nefavorabile pentru *Dreyfus*. Generalul *Roget* declară, că are firmă convinfiere despre vinovăția lui *Dreyfus*. El mai spuse, că în 1893 *Dreyfus* a pregătita trei charte despre concentrarea trupelor, pe cari le-a vëndut unei puteri străine.

Atentatorul n'a fost prins încă.

DIVERSE.

O împuscătură memorabilă. În anul 1796 era în marș un despărțiment de soldați spre *Craoovia*, ca să ocupe această cetate, pe atunci slabă și réu păzită. După vechiul obicei, între zidurile și prin turnurile cetăței își aveau sediul diferite corporațiuni de meseriași. Cele trei bastioane din afară, cari se mai pot vedé până în ziua de ađi, erau ocupate de societatea tunarilor și pasamanterilor, cari cu armele lor vechi țineau după sub comanda bêtărului măestru *Casimir Oraszewicz*.

Intr'o ăi generalul rus *Panin* cu înalta lui suită, îmbrăcați toți în uniformele cele mai frumoșe, străbătă până la distanța de 1200 pași spre murele cetății pentru recunoșcerea terenului. „Aha! Paserea acesta ași voi sé o am“, strigă *Oraszewicz* și întinse mâna după armă. — „Pagubă de pulvere!“ observă un cetățeu, „așa departe nu bate nici o pușcă, séu pôte numai cu una de aceea, în care ai putea pune ușor nise glônțe cât nuca de mar!“ Intr'acesta *Oraszewicz* își rupse de pe haină un nasture de argint de mărimea unui ou de porumb, îl puse în pușcă și ținti. *Bubuitura* își avé efectul séu. Numai decât vécără pe generalul *Panin* rêtornându-se de pe cal. O nespusă panică cuprinse suită și toți se împrașciară.

Cadavrul lui *Panin* a fost înmormântat cu pompă militară în locul unde a cădut. O cruce simplă de pătră a indicat sute de ani de-arêndul locul unde și-a aflat mórtea unul dintre cei mai abili generali ruși. În anul 1896 guvernul rusesc a transportat în patriă cu mare ceremonie osémintele distinsului general. La cercetarea scheletului s'a aflat în cavitatea căpăței un nasture de argint, întocmai ca cel mai sus amintit. Prin acesta fapta lui *Oraszewicz* a fost pe deplin confirmată, ér mai târziu a fost distins de către magistratul orașului *Craoovia* prin o diplomă, care încă până ađi se păstréză în ramă de urmașii lui. Tot acolo se mai pôte vedé și arma cu care a omorât pe generalul *Panin*. Este de amintit atăta numai, că *Oraszewicz* nici decum nu era un bun țintaș, dér această împuscătură memorabilă este a-se atribui singur numai împrejurării.

Dela Tipografia „A. Mureșianu”, din Brașov, se pot procura următoarele cărți

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de regretatul *Vasilie Moldovan* fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Istoriisurile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa”, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui *Aventie Severu*, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată **„Răspuns la cartea neagră”,** cu un bogat adaus despre arderea *Aiudului*, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul”, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reșganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almășianu”, schițe biografice de *Ioan Popea*. Broșura aceasta, atât de bine scrisă. presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Răsboiul pentru neatarnare, povestit pe înțelesul tuturor de *George Coșbuc*, este o carte nu numai cât se poate de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dér tot-odată și cea mai efînă între cărțile românești, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor”.

Vivia, sêu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu pretul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni”, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acastă interesantă narațiune privește evenimente din 1848-49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Românul în sat și la ôste”, Acesta este titlul unei noue cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia „Aurora” A. Todoran din Gherla. Se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov cu prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.)

Pentru comercianți funcționari și toți ômenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de *Ioan Socaciu*, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinoi” și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe). Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de *I. C. Panțu*, prof. la școala comercială superiôră din loc. Tractază principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poate orî și cine sê învețe contabilitatea, adecă ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială”, de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupône etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de *I. C. Panțu*. Arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într’un mod practic; sunt mai multe exemple esplicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de orî și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*

Mătăsuri Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru, veritabile numai dela facricele mele; negre, albe și colorate — țesătură, colóre și desenu cel mai modern. — Particularilor li-se trimite franco și liberate de vamă în casă.

— Mostre se trimit imediat la cerere. —

Fabricale de mătăsuri ale lui **G. Henneberg** (liferant al curții c. și r.) **Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 August 1899.

Renta ung. de aur 4%	118.40
Renta de corône ung. 4%	96.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.45
blig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.75
Bonuri rurale ungare 4%	94.50
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	161.50
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	100.30
Renta de hârtie austr.	100.15
Renta de aur austr.	118.35
Losuri din 1860.	137.75
Aoții de-ale Bânței austro-ungară	902.—
Aoții de-ale Bânței ung. de credit.	388.50
Aoții de-ale Bânței austr. de credit.	388.—
Napoleondori	9.55 1/2
Mărci imperiale germane	58.90
London vista	120.65
Paris vista	47.80
Rente de corône austr. 4%	99.50
Note italiene	44.40

Nr. 453—1899.

PUBLICAȚIUNE

In urma concludului reprezentanței orașenesci din 18 Mai a. c. se vor închiria prăvăliile din edificiile orașului, și anume:

In edificiul poliției, Șirul florilor nr. 13, două prăvălii.

In edificiul orașului, Tergul Inului nr. 34, o prăvălie.

In edificiul orașului Tergul Inului nr. 35, o prăvălie.

In podul bătușilor 10 prăvălii, 2 pivnițe (Eszterhazy) și un magazin.

In magistratul orașenesc pe piata „Franz Iosef”, localul unde au fost mai nainte oficiu tîrgului, localul cu cumpăna orașului, și localurile cele mici, pe cale de oferte pe timp dela 29 Septemvre 1900, până la 29 Septemvre 1906.

Pertractarea ofertelor va avé loc în 5 Septemvre 1899, la 10 ôre a. m. in localul oficiului economic orașenesc. Ofertele sigilate, sunt a se preda până la ôrele fixate și tot-odată sê fie proveđute cu vadiu de 10% din chiria anuasă, ce se va oferi.

Condițiile pentru oferte și contracte le pot vedé amatorii de închiriat în ôrele înainte de amedî la oficiul economic orașenesc până în ziua pertractării ofertelor.

Oferte, ce vor întra mai târziu, ne subscrise, sêu nu vor corespunde pe deplin condițiunilor de oferte, nu se vor lua în considerare.

Brașov, în 1 August 1899.

659.3—3. **Oficiul economic orașenesc**

PENSIONAT pentru fetițe,

cari doresc a cerceta vr’o școlă locală de fete, se primesc în cost și îngrijire la D-na

B. FUHRMANN nasc. Obert, Brașov, Strada Orfanilor Nr. 10.

Tot acolo se instruază la cântări și pian, și se dau și informațiuni.

1—3.

AVIS.

Părinții, care au copii de școlă găsește cuartir bun și onest împreună cu cost, unde copiii vor căpăta instrucțiune în limba germană, română și maghiară, la **George Munteanu, proprietar în Mediaș, Lang Gasse Nr. 14,** aprôpe de școala germană și maghiară.

669.1—6.

Cursul pieței Brașov.

Din 17 August 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.36	Vënd.	9.39
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.34
Napoleond’ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.54 1/2
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	126.75	Vënd.	127.—
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.85
Lire turcesci Cump.	10.73	Vënd.	10.68
Seris. fonc. Albina	101.—	Vënd.	5%, 101.50

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutlă este proveđută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscricea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bête femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutloriginale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este proveđută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răceală. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sâpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți 20 cr. Cinci bucăți 90 cr. Fie-care bucată de sâpun pentru copii este proveđută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și R. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La depozite sê se ceră anumit preparatele proveđute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kelleman și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ôre dim.
- II. Tr. accel. peste Ciuşiu la 2 ô. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ôre 25 min. sêra
- IV. Trenul accel. la 5 ôre 7 min. dimini.

Dela Bucuresei la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 5 ôre 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ôre 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ôre 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ôre 27 min. sêra.
- V. Trenul accel. la 10 ôre 14 min. sêra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ôre 25 m. d., (are legătură în St-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 ôră 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ôre 48 m. sêra, (are legatură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 6 ôre 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 ôră 12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ôre 18 min. sêra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ôre 25 min. dim.
- II. Trenul de pers. la 2 ôră 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ôre 48 min. sêra.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ôre 8 min. diminița
- II. Tr. accel. (peste Ciuşiu) la 2 ô. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ôre 48 min. sêra.
- IV. Trenul accel. la 10 ôre 26 min. sêra.

Dela Brașov la Bucuresei:

- I. Trenul de persoane la 3 ôre 55 min. a.
- II. Trenul mixt la 11 ôre a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Radia. Ciuşiu) la 2 ôre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ôre 19 min. dim. (are legatură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ô. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ôre 50 min. a. m.

- III. Trenul de pers. la 3 ôre 15 m. p. a. are legatură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ôre și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ôre 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 9 ôre 30 m. sêra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ôre 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ôre 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ôre 50 min. p. m.

AVIS!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potu face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați sê binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc a espedarea sê li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou sê binevoiască a scrie adresa lămurit și sê arate și posta ultimă. **Administraț. „Gaz. Trans.”**